

Д.В. МАКСИМЕНКО, *к.е.н., доцент,
кафедра обліку і контролю сфери послуг
та соціальної структури,
Мукачівський державний університет*

МЕТОДИ ОПЕРАТИВНОЇ ДІАГНОСТИКИ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний етап розвитку економіки України є досить складним, тому що відбувається перехід до нових форм власності та господарювання. Ринкові умови вимагають ведення ефективного виробництва. Кожне підприємство повинно самостійно дбати про підвищення ефективності свого виробництва та конкурентоспроможності виробленої продукції.

Однією із умов подолання економічної кризи та підвищення ефективності виробництва є розробка, обґрунтування, прийняття та реалізація раціональних управлінських рішень. Впровадження раціональних рішень сприяє скороченню витрат виробництва, попередженню негативних наслідків господарювання, зберігаючи при цьому можливість отримання найкращих результатів діяльності та максимального прибутку.

В сучасних умовах результати роботи кожного підприємства значною мірою залежать від системи управління, яка забезпечує економічну самостійність підприємства, його конкурентоспроможність та стійке фінансове становище на ринку. Важливу роль в цьому відіграє діагностика виробничої діяльності, яка проводиться з метою оцінки різних напрямків роботи підприємства з метою виявлення "вузьких місць", можливостей і небезпек для прийняття оптимальних оперативних і стратегічних рішень.

В даний час діагностика виробничої діяльності підприємства наповнюється конкретним змістом, а саме: аналіз обґрунтування і виконання планів і бюджетів; порівняльний аналіз маркетингових заходів, що включає зіставлення реального розвитку подій з очікуваними за визначений відрізок часу; аналіз можливостей виробництва і збуту; з'ясування внутрішніх і загальноекономічних ситуацій, які впливають на виробництво і збут; аналіз

ділових сценаріїв і їхнього реального здійснення; аналіз співвідношення попиту та пропозиції; аналіз постачальників сировини і комплектуючих виробів; аналіз конкретних споживачів і їхньої оцінки якості товарів, що випускаються; аналіз кінцевих фінансових результатів виробничої, збутової, маркетингової діяльності.

Для проведення діагностики стану підприємства використовуються дані бухгалтерського обліку, управлінського обліку, звітності підприємства, матеріали ревізій, зовнішнього і внутрішнього аудиту, дані лабораторного і лікарсько-санітарного контролю, результати перевірок податкової служби, засоби масової інформації, внутрішні документи підприємства

Найбільш ефективним для досягнення короткострокових цілей управління є використання методів оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства. Будучи засобом оперативного управління, вони призначені для забезпечення оперативних управлінських рішень.

Оперативна діагностика відслідковує і оцінює ключові сфери діяльності підприємства і, перш за все, аналізує фінансовий стан підприємства, беззбитковість, матеріальні і інформаційні потоки, оцінює ризик і розробляє рекомендації по управлінню ризиками.

Аналіз фінансового стану дозволяє визначити стійкість підприємства, чи здатне воно своєчасно розплачуватися зі своїми кредиторами, який прибуток воно отримало. Головною метою аналізу фінансового стану є своєчасне виявлення та усунення недоліків у фінансовій діяльності підприємства і пошук шляхів зміцнення фінансового стану підприємства та його платоспроможності.

Одним з найбільш розповсюджених методів, який застосовується при аналізі матеріальних потоків є АВС-аналіз. В основі цього методу лежить закон, відкритий італійським економістом В. Парето. Стосовно до витрат на створення матеріальних запасів цей закон формулюється в такий спосіб: 80% витрат припадає на 20% видів матеріалів (наприклад, 80% витрату підприємства мо-

же припадати на 20% видів продукції). Відповідно, що саме цим 20% варто приділяти пріоритетну увагу.

Суть АВС-аналізу матеріальних потоків полягає в розподілі усіх видів матеріалів на три групи: група А — найбільш дорогі види матеріалів (ті самі 20%, на які припадає 80% витрат); група В — матеріали середньої важливості (ті, на які в сумі припадає 15% витрат); група С — малоцінні матеріали (ті, сумарна вартість яких складає всього 5% всіх витрат на створення матеріальних запасів).

Аналіз взаємозв'язку “витрати - обсяг – прибуток” - це метод системного дослідження взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку підприємства з метою визначення: обсягу продажу, що забезпечує відшкодування всіх витрат і отримання бажаного прибутку; величини прибутку за певного обсягу продажу; впливу зміни величини витрат, обсягу та ціни реалізації на прибуток підприємства; оптимальної структури витрат.

Важливий аспект діагностики підприємства - аналіз інформаційних потоків. В процесі вивчення інформаційних зв'язків і інформаційних потоків вивчаються процеси виникнення, руху і обробки інформації, а також направленість і інтенсивність документообігу на підприємстві. Метою аналізу інформаційних потоків на підприємстві є виявлення місць дублювання надлишку і нестачі інформації, причин її затримок.

Інформаційне забезпечення – це динамічна система одержання, оцінки, зберігання та переробки даних, створена з метою розробки управлінських рішень. Інформаційне забезпечення можна розглядати і як процес забезпечення інформацією, так і сукупність форм документів, нормативної бази прийнятих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі.

З цього випливає, що формування інформаційного забезпечення включає як визначення джерел надходження інформації, так і інтерпретацію змісту інформації, її класифікацію. При його проектуванні потрібно враховувати основні вимоги, що висуваються до інформації з огляду на потреби оперативного управління.

Основними вимогами, що висуваються до інформаційного забезпечення, є корисність, ефективність, надійність.

Максимальної корисності інформації, необхідної для прийняття ефективних управлінських рішень, можна досягти тільки за умови її релевантності, тобто максимального відношення до досліджуваної проблеми. Звичайно, якщо інформація релевантна, вона має бути достатньою – повністю конкретною щодо змісту. Надлишкова інформація, зайві дані або зовсім не використовуються при виробленні конкретних управлінських рішень, або мають дублюючий характер. З іншого боку, недостатня інформація перешкоджає вирішенню проблем управління. Крім того, інформація має бути своєчасною (придатною для прийняття рішення раніше, ніж втратить властивість впливати на рішення) і спроможною забезпечувати зворотні зв'язки (використовувати результати одного рішення для прийняття наступного).

Якісні характеристики інформаційного забезпечення мають бути визначені як атрибут корисності, ефективності й надійності інформації. Інформація має бути зорієнтованою як на користувача, так і на вироблення дієвого рішення.

З метою усунення недоліків у поточному й оперативному управлінні необхідно розробляти комплексну систему оперативного планування, яка б поширювалася на всі елементи маркетингових, виробничих і фінансових процесів, чітко визначала б співвідношення та пропорції їх неперервності й ритмічності з урахуванням непередбачених внутрішніх і зовнішніх обставин, за строками максимально наближалася до них. Така система створила б передумови для неперервного аналізу і забезпечила б постійний контроль за рівнем досягнення визначеної мети підприємства.

Список використаних джерел

1. Анфилатов В.С., Емельянов А.А., Кукушкин А.А. Системный анализ в управлении. - М.: Финансы и статистика, 2009. – 368 с.
2. Бабець Є.К., Горлов М.І. Теорія економічного аналізу. – К.: Професіонал, 2007. – 379 с.

3. Купалова Г.І. Удосконалення методології економічного аналізу в системі управління / Г.І. Купалова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 7.
4. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства. – К:КНЕУ, 2002. – 192 с.
5. Шило В.П., Верховглядова Н.І. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства. – К: Кондор, 2005. – 240 с.

УДК 657.37:658.114.5

О.О. МАРИНЧЕНКО, аспірант,
ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААН, м. Київ

СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ СТАТИСТИЧНОЇ І ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ АГРАРНИХ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

Функціонування аграрних холдингів викликає підвищений інтерес до них з боку багатьох інституцій в аграрному секторі України: органів державної влади, місцевого самоврядування, науки. Функціонування холдингових систем, з одного боку, має ряд переваг перед звичайними акціонерними товариствами, а з іншого — характеризується особливостями, що зумовлюють ряд проблем. Однією з них є відсутність механізму збору та узагальнення інформації про діяльність холдингів. Особливого статусу набула ця проблема, щодо аграрних холдингів, так як їх діяльність прямо пов'язана з використанням національного багатства - сільськогосподарських земель України.

У зв'язку з цим, важливим напрямом наукових досліджень є з'ясування сучасного стану та внесення пропозиції щодо удосконалення організації статистичної та податкової звітності аграрних холдингів. Розробка ефективного інформаційного забезпечення про діяльність холдингів, дозволить виявляти позитивні та негативні сторони їх функціонування та аналізувати вплив на важливі соціально-економічні показники розвитку сільських те-